

**Звірі подивляться замість
тебе. Збірка квір-п'єс**

КУПИТИ

Олесь Барліг - поет, прозаїк, драматург. Голова запорізького літературного клубу «99». Автор поетичної збірки «Насолода уявної смерті» (2012). Співупорядник і один з авторів квір-антології «120 сторінок Содому» (2009) та збірки сучасної придніпровської поезії «Гімн очеретяних хлопчиків» (2011). Увійшов до антології європейської гей-поезії «Moral bi spet priti» (2009, Словенія). Лауреат конкурсу «Драма.UA-2012» із п'єсою «Дерева спізнюються на автобус», що досліджує тему кон'юнктури навколо трагедії Голодомору. У 2015 році взяв участь у фестивалі «Тиждень актуальної п'єси» із напівдокументальним твором «Уроборос у Східному експресі», присвяченим найрезонанснішим проявам гомофобії в Україні (публічне читання драми відбулося в межах Фестивалю рівності у Запоріжжі в 2016 році).

Юрій Ганошенко: Загалом, завершуючи цю коротеньку розмову з приводу представленої збірки, треба сказати, що всі твори, вміщені до неї, дуже сучасні, вони лише на перший погляд можуть видатися традиційними драмами. У них немає розставляння усіх крапок над «і», вони герметичні та приємно лакунарні, вони змушують нас заповнювати ці пустоти самотужки. А ще ці драматичні тексти дуже іронічні, часом майже непомітно, а часом аж до відкритої насмішки. І цій іронії підпорядковується буквально все, вона часто і є тією організовуючою силою для поєднання слабко поєднаних міфологічних, побутових, соціальних, поліїдентичних пластів художньої реальності. Іронія не оминає і власне квір-персонажів, адже сама приналежність до ЛГБТ не позбавляє людину автоматично усіх вад, не надягає німб святості, не звільняє від відповідальності за власні помилки: про це, до речі, напівдокументальна (для тих, хто впізнає персонажів) драма «Монстри виходять із хризантем». Тому Олесь благодушно дає нам самим обирати, хто є хто в цій вакханалії життя: недолугі поети, покинуті чоловіки, громадські діячі, янголи, химерні друзі, дружини-лесбійки, блогери, зірки гей-порно, престарілі артистки, гомофоби, колишні дружини, єдинороги, зрадливі подруги, непотрібні коханці, найкрасивіші чоловіки планети, потопельниці, прокляті шляхтичі, людиноподібні мавпи, відьми, кухарі, нервові підлітки, кремезні козаки і всі-всі-всі, кого автор випестив і вмістив сюди усіх разом, оповитих прохолодним уроборосом його оригінального парадоксального творчого мислення.

306 с.

Книжка вперше вийшла друком 2017 року

СЛЕСЬ
БАРАІГ

ЗВІРІ ПОДИВЛЯТЬСЯ
ЗАМІСТЬ ТЕБЕ
збірка квір-п'єс

Олесь Барліг

ЗВІРІ ПОДИВЛЯТЬСЯ ЗАМІСТЬ ТЕБЕ

збірка квір-п'єс

Видавництво «Крок»
Тернопіль, Україна
2017

НОСТРАДАМУС І ВСІ СКОРБОТИ

Дійові особи

Гнат

*колишній викладач літератури
в київському університеті, 36 років*

Надя

вдова військового, сестра Гната, 43 роки

Валік

син Наді, 14 років

Тарас

коваль, кремезний велетень, 46 років

Галя

поштарка, висока суха жінка схожа на чоловіка, 42 роки

Богдан

*хлопчик-потерчатко, на вигляд років 7,
справжній вік невідомий*

Адан'арвер

янгол, коханець Гната

Віталій Юхименко

поет, колишній бойфренд Гната, 32 роки

Юлія

журналістка, 24 роки

Лірія-Сірба

мантикора

Дія 1

Сцена 1

Пізня ніч. Веранда. На веранді стоїть круглий білий стіл, навколо нього розставлено чотири стільці, трохи далі розташована софа, застелена картатою ковдрою. По кутках стоять величезні горщики з плодоносними кущами інжиру та лимону. Перед сходами сидить Богдан. Водить лозинкою по землі і мугикає якусь мелодію. З'являється Валік. У руках у нього вузлик з їжею. Він прислухається до чогось, час від часу роздивляється навкруги. Сідає поруч із Богданом.

Валік: Чому не можеш приходити раніше? Холодно чекати так довго на вулиці.

Богдан: Стара попадя все хрестилася, Богу молилася, ніяк не рушила з місця. Ми вже думали марно за неї вчепилися, краще б біля корчми почекали когось напідпитку, з цими клопоту менше.

Богдан бере з рук Валіка вузлик, Валік сіпається від його доторків, спостерігає, як той виймає з вузлика пряники, починає їх їсти, мружиться і стогне від болю.

Валік: Не проси мене більше приносити тобі їжі... Шукай її де-інде.

Богдан: Страшно?

Валік: Чого це? Ні...

Богдан: А хрестик чому на шию повісив?

Валік: *(хапаючи себе за комірець на сорочці)* Де?

Богдан: Та ладна...

Богдан відсовується трохи далі. Виймає з вузлика і кладе до рота одразу ж кілька цукерок. Говорить із повним ротом солодощів.

Богдан: Так зручніше?

Валік: Ну, чого ти... Просто за солодким треба у місто їхати. А це не завжди зручно.

Богдан: Знаєш, що незручно? Сидіти кілька годин в очереті. Ніби й не холодно — бо кров вже давно й не кров. Ніби й м'язи не терпнуть,

бо хіба це м'язи? Жмут твані якийсь... Але сидиш, пильнуєш когось, а сам весь хоч вовком вий. Хочеться не в людину вчепитися, а себе розірвати — ніби це тіло — якийсь набридлий костюм, що все носиш, носиш, а він ніяк не протреться, не трісне десь, мов залізний... Чого зажурився? Що рано женився? На тобі пряника.

Валік: То я тобі...

Богдан: Бери! Вони м'ятні — у мене від м'яти всі тельбухи печуть.

Валік: Ну то викинь! Я збігаю ще щось гляну.

Богдан: Облиш, раптом мамця побачить, отримаєш потім ата-та!

Валік: Будеш знущатися — принесу наступного разу сухарів.

Богдан: Та хоч гівна!

Богдан різко підводиться. Витрушує вузлик від крихт і зав'язує на шию на манеру піонерської краватки. Виструнчується перед Валіком, підводить руку до скроні і ніби віддаючи честь говорить:

Богдан: Служу Нечистій Силі!

Розвертається й, імітуючи військову ходу, рушає від веранди, Валік наздоганяє його і хапає за лікоть:

Валік: Ну, чого ти такий псих! От м'язів у нього немає, а нерви, я дивлюсь, не втратив.

Богдан: Це не нерви, це «почуття гідності». Якби ти не поводився як гівнюк...

Валік: (перебиваючи) Добре!

Валік дістає хрестик з-під сорочки, знімає з шиї і кидає на софу.

Валік: Усьо?

Богдан розв'язує імпровізовану краватку у себе на шиї і намагається охайно захвати її до нагрудного комірця Валікової сорочки.

Богдан: Усьо...

Богдан вертається на ганок веранди. Валік сідає поруч. Якийсь час сидять мовчки.

Валік: До нас дядько приїхав... Материн брат.

Богдан: І що?

Валік: Нічо... Відомий науковець — викладає у Києві, кілька книг написав, їздить по всьому світу, нещодавно був у Франції.

Богдан: Що ж така зірка тут забула?

Валік: Ну, у нього зараз депресія... Розійшовся зі своїм бойфрендом, якимсь поетом. Тепер майже цілий день сидить у кімнаті — мабуть п'є.

Богдан: Підарок?

Валік: *(трохи знітившись)* Типу того...

Богдан: Ми місяць тому одного підарка втопили... Якийсь не з місцевих приїздив — автівка красива — я таких ще ніколи не бачив. Нализалися вони із Назаром, мірошником, знаєш його? І полізли прямо в очерет. Собаки єбучі — комарів не злякалися. Бачив би ти, що він із тим Назаром виробляв, думав відірве йому те приладдя. А як закінчили, мірошник не дурень — миттю на берег, а цей пішов яйка полоскати — тут ми його і зцапали...

Валік: І що?

Богдан: Все! Потім наче русалки його собі забрали — чимсь він їм до душі припав.

Валік: Ну яка у русалок душа?

Богдан: Чорна!.. Як шкарпетки твоєї матері!

Знову сидять якийсь час мовчки, не знаючи про що говорити.

Валік: А нашо ви людей топите?

Богдан: А що нам ще робити — шпаківні?

Валік: Я серйозно — навіщо це?

Богдан: Я, авжеж, не скажу за всю Одесу, лишень за себе... Не можу я інакше! Це типу як голод. Наростає, нічого не вдієш із ним, поки не затягнеш когось на дно. І миттю легше стає! А якщо довго не вбивати — то взагалі ніби лихоманити починає, здається, що кістки з суглобів вилазять.

Валік: Схоже на хворобу...

Богдан: Ага, сходи до аптеки — спитай мені якоїсь пігулки.

Обоє раптом підводяться почувши голоси.

Валік: Це мати.

Богдан: І поштарка.

Валік: До завтра?

Богдан: Подивимось на твою поведінку...

Богдан йде до лісу. Валік ховається у будинку. На веранду виходять Надя і Галя. У Галі в обох руках дві величезні сумки. Надя кутається у теплу хустку.

Надя: Посвіжішало...

Галя: Ну, кінець серпня вже.

Надя: Не страшно самій йти? Може б лишилася у мене до ранку?

Галя: Облиш — кому я потрібна. І що в мене красти — пральні порошки чи газету «Нострадамус»?

Надя: А раптом ти сьогодні пенсії розносиш?

Галя: Які в сраку пенсії у двадцятих числах!?

Надя: Еге ж... Щось я вже зовсім — ніби сонна курка.

Галя: Це тому, що вдома цілий день сидиш.

Надя: Ой, не починай!..

Галя: Хіба я не права?

Надя: Не хочу про це!

Галя: Тоді не скигли.

Надя: Я не скиглю!

Галя: Ага!

Надя: Ага!

Галя: Зараз як трісну «Нострадамусом» по пиці!

Надя: Боже, хто це лайно передплачує?

Галя: Валя Хмирова...

Надя: Шо — вінець безбрачія знімає?

Галя: Не ржи — не смішно... У самої коли мужик був?

Надю: Галю...

Галя: Знаю...

Надя: Ні хріна ти не знаєш!

Галя: Чого ж «не знаю»: «Но я другому отдана, я буду век ему верна...»

Надя: У мене «Нострадамуса» нема, але чим по пиці тріснути — знайду.

Галя раптом помічає інжирові дерева у горщиках.

Галя: Хо!

Підходить до куща, нагинається, мацає ягоди, нюшить їхній запах.

Галя: Вже стиглі... Так швидко.

Надя: Нарви собі.

Галя: Хай Валіку буде.

Надя рішуче підходить до куща і починає зривати ягоди інжиру.

Галя: Та мені трішки — тільки попробувати.

Надя: І лимонів візьми — он дві штуки вже хороші.

Галя: Що я собі лимонів не куплю! А от інжир турецький таке гівно — у тебе смачніший.

Надя: Давай помию.

Галя: Облиш! Так поїм.

Надя: Та ну!

Надя бере інжир і біжить мити його додому. Галя сідає на софу, виймає шпильки, що тримали волосся, по її плечах розсипаються густі пасма. Галя дістає гребінь з кишені і причісується. Вертається Надя.

Надя: На!

Галя: Danke schön.

Галя їсть інжир. Надя сідає поруч.

Надя: А про що там ще у «Нострадамусі» пишуть?

Галя: Про сусідок, які порчу наводять. Про привороти. В останньому випуску було як лікувати інсульт журавлиним морсом.

Надя: І ти все це читаєш?

Галя: Коли посидиш півдня на пошті — почнеш з нудьги і написи на марках читати!

Обидві сміються.

Галя: А ще часто про минулі життя пишуть. Є схеми, як вирахувати, ким ти була у попередньому втіленні.

Надя: І що — перевіряла? Мабуть, якась принцеса?

Галя мовчки жує інжир і за кілька секунд відповідає:

Галя: Мені часом такий сон химерний сниться. Ніби я рибалка і живу поблизу моря. У мене величезні пошерхлі від солі руки. І високі темні черевики. І борода — майже чорна, і я люблю пестити її своїми загрубілими пальцями. Постійно мацаю її — й вона вже наскрізь просмерділа риб'ячими тельбухами. А коли цілую свою дружину, вона всміхається і притискає цю бороду долонею, ніби у мене є другий рот, з якого тхне. У мене така вродлива дружина. Я її так люблю! І майже щоночі кохаємося — який би я не був втомлений після рибалки. І у нас із нею багато дітей — семеро. Але не це найдивніше уві сні... Блін, аж говорити незручно про таке... Фу-ух!... Моя дружина — це Тарас.

Надя: Який Тарас?

Галя: Ну, не Шевченко ж! У нас тут багато Тарасів?

Надя: Коваль?

Галя: Коваль...

Надя: І оця гора — «дружина»?

Галя: Уві сні він така чудова жінка. Із довгим каштановим волоссям. Але я знаю, що це насправді Тарас. Хоча вони нічим не схожі.

Надя: Оце так, Галю... Треба тобі знайти когось для себе.

Галя: Може й треба.

Надя: А Тарас тобі подобається?

Галя: Мабуть... Хіба він не красивий?

Надя: Красивий... Але ж дивний якийсь. Вже п'ятдесят скоро, а у нього ні дружини, ні дитини, ні тварини.

Галя: І що?

Надя: Ну, хіба це мужчина? Може він взагалі до жінок не цей...

Галя: Ну, чого одразу... Різне буває.

Надя: Ти ще скажи, що він стільки років шукає одну-єдину на все життя!

Галя: Смачний у тебе інжир, Надю.

Надя: Образилась?

Галя: Я ж просто так сказала... Мені нічого такого не треба. Просто сон дурнуватий — сниться і сниться.

Надя: Мабуть, не просто так же.

Галя: Може, мені в церкву сходити?

Надя: І що? Попу про свій сон розповісти? Ага — порадить попуститися і все минеться.

Галя стоїть ніби присоромлена.

Галя: Мені теж п'ятдесят скоро, і що? Може мене теж до чоловіків не хилить?

Надя: Годі з мене вже одного голубка в домі, ще тобі лишилось.

Галя: Ти жартуєш, а я серйозно. Я ж, здається, і не кохала нікого. От ти за своїм Миколою навіть після його смерті сохнеш.

Надя: Та не сохну я! «Микола»... Не хочу нічого — коли вже той клімакс почнеться.

Знову обидві сміються.

Галя: Піду. Така темрява — хоч би чорти в урвище не кинули.

Надя: Лишайся.

Галя: Ні, пройдуся, розтрясу по дорозі твої фіги. Зараз що не з'їм — все як цегла в животі лежить. Ніби й не шлунок, а лантух, що задарма ношу. «Фестал» п'ю.

Надя: Не захоплюйся ліками — краще кефір.

Галя: Ага... Тримайся.

Надя: Зараз сили особливо знадобляться. У мене ж тепер вдома його величність Гнат Петрович! Я вже й відвикла від цієї принцеси. Завтра до нього ще якісь гості приїдять — буде мені весело. Ну все, біжи!..

Обіймаються і розходяться.

Сцена 2

Спальна кімната. Біля вікна стоїть стіл застелений скатертиною, на ньому скляна піала з тістечками і у скляній вазі зрізані квіти. Поруч зі столом стоїть стілець і велике дзеркало у рамі. На стіні висить поличка з книгами. Під стіною — вузьке ліжко. На ньому лежать Гнат і Адан'арвер. Гнат курить сигарку.

Гнат: Яке дивне слово — «скорботи». В ньому має бути стільки гіркоти, а воно таке легке на вимову. «Скорботи»... «Скорботи»... — майже як «миття посуду».

Адан'арвер: Якими марнотами забита твоя голова... Може вже годі тут сидіти?

Гнат: Мені потрібна дистанція. Я чекаю, коли вона з'явиться.

Адан'арвер: А мені здається, тобі треба менше понтів. Ви так мало живете і ще встигаєте запрудити своє життя багном. Я такого у свій час надивився — легіон слонів посивів би. І що? Депресія — це розкіш, душевна куцість...

Гнат: Смішно нас порівнювати.

Адан'арвер: Ну то хоч посмійся...

Гнат: Це якраз той момент, коли мене дратує наша різниця у віці. Можна мені хоч покурити спокійно, щоб ти не повчав мене?

Якийсь час лежать мовчки.

Гнат: *(зітхаючи)* Звісно, справа не у віці... Я розумію, що у тебе інша фізіологія, гормони, мабуть, зовсім не такі. Тому й психіка інакше працює. У тебе взагалі гормони є?

Адан'арвер: Може заткнешся? У мене й то набагато людяніше виходить перепросити. Спробуй почути себе зі сторони — хіба не нудно?

Знов на якийсь час замовкають.

Адан'арвер: *(повертаючись обличчям до Гната)* Ну, вибач... Я трохи хвилююся перед інтерв'ю. Вже знаю, про що питатиме ця дівчинка й намагаюся придумати якісь кмітливі відповіді.

Гнат: І про що?

Адан'арвер: Ну, про Бога, звісно, — всяку дозвільну дурню: хто Він — жінка чи чоловік. Чи може Він їсти. Думаю, що її цікавить і те, чи може Він випорожнитися, але посоромиться спитати.

Гнат: Яка нудьга. І навіщо тобі це?

Адан'арвер: Ну, як...

Адан'арвер розгубився, шукаючи, що на це відповісти.

Гнат: Мабуть, ми живемо у такі бездуховні часи, що тобі треба додати людству наснаги у його вірі? Чи скоро таки настане кінець світу й, поки нас не знищило, ти хочеш розповісти нам одвічні таїни, які турбують нас вже не одне тисячоліття?

Адан'арвер: Жовчність — це мій коник!

Гнат: А давай справді розіграємо її?

Адан'арвер: Я янгол і можу лише утаювати правду — брехати я нездатний.

Гнат: І хто тепер з нас нудний?

Адан'арвер натягує на себе штани і встає з ліжка. Підходить до столу, сідає поруч із ним на стілець і починає їсти тістечка — повільно, одне за одним.

Гнат: Ви ж не гладшаєте?

Адан'арвер: Ні. І карієсу немає. І цукрового діабету...

Гнат: Боже, чому я не народився янголом!

Адан'арвер: Не поминай ім'я Всевишнього всує! І ми не народжуємося — ти що не бачив, у мене пупа немає?

Гнат: Пупи — не мій сексуальний фетиш, тож не зауважив. І не треба мені читати моралі про Божі заповіді — те, що ти із мужиком в дупу довбешся — це нічо?

Адан'арвер: Не суди іншого — і не судимим будеш!

Гнат піднімає з підлоги черевик і кидає його у Адан'арвера, той увертається.

Адан'арвер: Я янгол — мені можна. Моє ж сім'я не для того, щоб плодитися і розмножуватися. Це ваша халепа — і вам за це горіти у пеклі. А мені і дрочити не гріх... Тільки янголи не дрочать.

Гнат: Ніколи?

Адан'арвер: Ніколи.

Гнат: Чому?

Адан'арвер: Не забирай хліб у дівчинки — сьогодні дурні запитання дозволені лише їй.

Гнат: Залиш мені хоч одне тістечко до кави.

Адан'арвер: А може не треба? У тебе вже живіт почав рости.

Гнат: Від'єбись — у мене депресія.

Гнат натягує труси і встає з ліжка. Потягується, підходить до Адан'арвера.

Гнат: Ну, грець з Богом, мабуть дійсно святотатство про таке питати, а от ви — серете?

Адан'арвер: Авжеж, райдугою, — ми ж янголи!

Гнат: Серйозно!

Адан'арвер: Я їм — а ти про таке питаєш!

Гнат: Не треба цього...

Адан'арвер бере два останніх тістечка і одне за одним запхає до рота. Мружиться від насолоди. Пережовує.

Адан'арвер: У мене навіть смакових рецепторів немає — я не знаю, яке на смак це тістечко.

Гнат: Нашо зіжрав тоді півкіла?!

Адан'арвер: Подобається м'яти їх у роті — приємне відчуття.

Гнат: А глину не пробував, щоб харчі задарма не переводити?

Адан'арвер: Пробував — не те.

Гнат запускає руки у волосся Адан'арвера, пестить пальцями його голову.

Гнат: Чого життя таке паскудне?

Адан'арвер: Ти історію про яблучко чув?

Гнат: Про Білосніжку і мачуху?

Адан'арвер: Нє — іншу...

Адан'арвер м'яко знімає руки Гната зі своєї голови. Треться носом об його зап'ястки.

Адан'арвер: Піду розімну крила і перепочину від твого занудства.

Гнат: От бачиш — тобі теж потрібна дистанція...

Адан'арвер встає, виходить на балкон і відлітає. Гнат ще якийсь час стоїть біля столу, потім підходить до полички з книгами, довго роздивляється їх, обирає якусь і лягає на ліжко читати її. В цю мить починає дзвонити мобільний. Він підводиться. Бере телефон зі столу і відповідає.

Гнат: Ну? І що? Зараз (дивиться на годинник) п'ята година ранку — я ще спав. Радий чути! Ні, це не сарказм — це втома. Так. Так. Так. Все? Ні, я не хочу. Я не хочу! — ти не дочуваєш? Не треба. Я зараз покладу слухавку. Ну що ще?! Ні! Ти знущаєшся наді мною? Може тобі нема чим зайнятися? — піди попиши своїх віршів. Ні, я не глузую. Я впевнений — тебе чекає велике майбутнє. Які там вам премії круті дають? От, цю точно дадуть! Та йобаний рот — це не сарказм!! Ти все сказав? Мені нічого додати! Я тебе дуже прошу — не приїзди сюди. Якщо приїдеш — я не відповідаю за наслідки. Не смішно. Ні, це не награний пафос, я говорю серйозно. Все — не хочу продовжувати цю розмову! Чесно. Ти мене розбудив, я буду спати. Не кричу і говорю спокійно. Сьогодні зміню номер, скільки можна з мене знущатися?

Обриває зв'язок. За мить телефон починає знову дзвонити, Гнат бігає кімнатою шукаючи, де його подіти, зрештою повертається на ліжко і ховає під подушкою. Дістає сигарету, закурює. До кімнати входить Адан'арвер.

Гнат: Ти так швидко?

Адан'арвер: Що значить «швидко»? Я кілька разів планету облетів.

Гнат: Прямо як супермен... Є такий рядок в одному вірші «До всіх скорбот причетний...» — як ти думаєш, це про Бога чи Диявола?

Адан'арвер: Слухай, мені зараз доведеться ще разів п'ять Землю облетіти! Я пішов у душ.

Гнат: Гарячої води немає.

Адан'арвер: Ну то що?

Адан'арвер іде митися у душ. Гнат дістає з-під ліжка почату пляшку портвейну і починає пити її прямо з горличка. Потім ставить її на підлогу. Підходить до дзеркала, роздивляється у ньому свою статуру. Втягує живіт і навпаки «надуває» його, робить це кілька разів.

Гнат: І великий у мене живіт?

Адан'арвер: Тобі за якими канонами краси — сучасними, чи сімнадцятого століття?

Гнат: Давай, щоб я не так засмучувався!

Адан'арвер: Тоді — у тебе його майже немає.

Гнат: Тоді хулі було пиздіти?!

Адан'арвер: Треба тримати тебе у тонусі — ти себе зовсім розпустив.

Гнат: У мене ж депресія.

Адан'арвер: Зараз вийду з ванної і копняка дам.

Адан'арвер виходить з ванної. У нього на стегнах рушник.

Гнат: А ви не можете сохнути якимось по-особливому чи взагалі не мокнути?

Адан'арвер: Тобі що — рушника шкода?

Гнат: Сьогодні хмарно — він буде сохнути півдня.

Адан'арвер: Який ти дріб'язковий. Зараз злітаю пошукаю тобі нового.

Гнат: Не треба.

Гнат підходить до Адан'арвера, обіймає його ззаду. Починає гладити його тулуб, цілує у шию.

Гнат: Він тобі так личить...

Адан'арвер: Як ця рольова гра називається — «мужики у бані» чи «розваги молодих пловців, поки не бачить тренер»?

Гнат: Ну не збивай настрої. Є щось у цьому первинне, ніби вбрання давньоримського воїна.

Адан'арвер: А нічо, що я первинніший за римських воїнів?

Адан'арвер відходить від Гната.

Адан'арвер: Мені зараз не до цього... Все про інтерв'ю думаю.

Гнат: Не думай! Думки — отрута щастю!

Адан'арвер: Я за тим, як це гасло у життя втілюється, вже не одну тисячу років спостерігаю. Це твій Віталік таке пише? Хоча, хуй із твоїм Віталіком... У тебе часто інтерв'ю беруть?

Гнат: Нечасто, але буває.

Адан'арвер: А у мене це вперше.

Гнат: Ну й чого хвилюватися — що б ти їй не сказав, все це буде у сто разів вагомніше, ніж слова Нобелівського лауреата з фізики. Навіть якщо розповіси масний анекдот.

Адан'арвер: Мабуть... Ти мені позичиш щось особливе для цього?

Гнат: Фрак сюди я із собою точно не брав.

Адан'арвер: Ні, я хочу щоб необов'язкове, але стильне, зі смаком.

Гнат дістає з-під ліжка валізу, кладе її на ліжко і починає викладати із неї одяг.

Гнат: Ну, ти б мені сказав заздалегідь, а так не знаю...

Гнат риється у пакетах із одягом, зазирає то в один, то в інший.

Гнат: Зараз... Щось має бути.

Адан'арвер починає сміятися.

Гнат: Що таке?

Адан'арвер: Варто полізти тобі у своє ганчір'я — як депресія скінчилася.

Гнат: Не скінчилася.

Адан'арвер: Ну не пизди...

Гнат: Не скінчилася.

Адан'арвер: Та кажу ж!

Гнат хапає якийсь з пакетів і кидає його в обличчя Адан'арвера, цього разу той не встигає ухилитися. Гнат нахиляється за пляшкою і знову п'є з горличка.

Адан'арвер: Ну все, годі — ми вже всі бачимо, яка у тебе велика внутрішня травма. Зараз навіть за Станіславським в Пекло зганяю — хай він сам засвідчить.

Гнат: (відриваючись від пляшки) Що, правда, можеш?

Адан'арвер: Жартую, авжеж! Гаразд, давай я сам.

Адан'арвер підходить до валізи і одразу дістає з неї сорочку

Гнат: Чорне?!

Адан'арвер: Ну...

Гнат: Ти ж янгол.

Адан'арвер: І що мені тепер — не можна чорного вдягати?

Гнат: Давай так.

Гнат дістає темно-бірюзовий гольф і чорний жакет, розшитий золотими нитками.

Гнат: Ось! Дівчинка буде вражена.

Адан'арвер: Думаєш, що без цього я її не вразив би?

Гнат: Ну, якби ти вийшов голяка — це, звісно, було б набагато ефектніше. Уявляю як вона вчепилась би поглядом у твого вужика.

Гнат не дає відповісти нічого Адан'арверу і натягує на нього гольф, слідом вдягає жакета.

Адан'арвер: Вужика?

Гнат: Іди подивись на себе у дзеркало.

Адан'арвер: Вужика?

Гнат: Та вгамуйся вже — анаконда з хащ Амазонки! Звідки ці мачиські витребеньки?

Адан'арвер: А як мені реагувати на неповагу до мого досконалого тіла? Це ж не ваші коробки з м'ясом.

Гнат: *(розгладжуючи на жакеті складки і поправляючи на ньому комірець)* Ну, не треба забувати за чиїм образом і подобою Бог створив нас...

Адан'арвер: От зараз у дзеркалі подивись — сильно ми різнимось?

Гнат: Ну, якби про вас мова йшла — хіба б про це не згадали?

Адан'арвер: Ти у дзеркало дивишся?

Гнат: Та дивлюсь...

Адан'арвер: І що?

Гнат задирає гольфа на Адан'арвері і гладить його по животу.

Адан'арвер: І що ти цим хочеш сказати — що у Бога теж пуп є?

Гнат: А що — немає?

Адан'арвер: Ну я, на відміну від декого, Його все-таки час від часу бачу!

Гнат: А Він там топлес ходить?

Адан'арвер: Здається моє інтерв'ю таки почалося!

Гнат: Може ще пару разів навколо планети пробздишся?

Адан'арвер розкриває рушник над стегнами і дивиться у своє відображення.

Гнат: Кажу ж — анаконда! Бери оце.

Гнат простягає йому штани, Адан'арвер починає їх вдягати.

Гнат: Трусів не даю — обійдешся. Взуття теж — хай це буде твоєю родзинкою. Ти ж й справді янгол. І йдемо вже вниз — я жерти хочу

страшне. Якщо вже хтось прокинувся — познайомлю тебе із ріднею.

Адан'арвер оглядає свій завершений вигляд. Гнат хапає його за руку і тягне до дверей.

Гнат: Пусічка! А хіба у Бога не має бути пупа? Як же тоді Його Марія народила?

Виходять з кімнати.

Сцена 3

Вітальня. Посеред неї стоїть широкий диван. Поруч із ним — журнальний столик. По обидва його боки розташовані два крісла. На журнальному столику стоять склянки з водою і ваза із фруктами. В одному з крісел сидить Адан'арвер, в іншому — Гнат. На дивані — Юлія.

Юлія: Я вже запитувала, але ще раз уточню: ви ж не проти диктофона?

Адан'арвер: Навпаки! Мій голос стільки разів відтворювали — то на камені, то на папірусі, а тут він нарешті збережеться у своєму первісному звучанні. Хоча буває всяке — янголи якось впливають на оці хвили...

Адан'арвер, сидячи у поставній позі починає клацати пальцями, намагаючись пригадати назву явища.

Гнат: Електромагнітні.

Адан'арвер: Іноді це виводить з ладу техніку. Часто думають, що у цьому є якийсь вищий замисел, «затирання слідів», хоча, мабуть, це усе ж, так би мовити, «трансцендентна похибка». Бо Всевишньому нема чого приховувати від людей.

Гнат: А хіба у Бога бувають похибки?

Адан'арвер: Інтерв'ю тут ведеш не ти, а пані Юлія. Ви ж не проти, що під час бесіди буде присутній мій друг?

Юлія: Думаю, що уточнення пана Гната додадуть особливого смаку моєму матеріалу. А як ви познайомились?

Адан'арвер: У Римі. Я відвідував нащадків однієї поважної людини, а Гнат тоді ще був студентом, який приїхав насолодитися красою міста.

Юлія: Ви виконували якесь доручення Бога?

Адан'арвер: Ви так говорите, ніби Бог це якийсь дон Корлеоне, а ми його помічники-гангстери... Всі янголи мають вузьку фахову специфіку: воїни, вісники, месники і спостерігачі. Я якраз спостерігач — як камера спостереження на вулиці, завжди слідкую за тим, що відбувається навколо.

Юлія: *(перебиваючи)* І що? Доповідаєте про правопорушення?

Адан'арвер повільно почухав праве повіко витримуючи паузу.

Адан'арвер: Якби Богу були потрібні такі дрібниці, то Він стиснув би світ до розмірів комунальної квартири і дільничного поліцейського.

Юлія: Стривайте! Якщо б світ був лише комунальною квартирою, то де б жив поліцейський?

Адан'арвер: Ви мене перебили і не дали розповісти те, що вашим читачам буде цікавіше, ніж наші фантазії про альтернативну реальність. Я спостерігач, про це говорить слово «арвер» у моєму імені, що є нашою родовою ознакою. А «Адан» моє персональне ім'я. Це означає «Око» — можете мене так називати. *(Адан'арвер відпиває води зі склянки)* Ми, спостерігачі, лише свідки цього світу і не втручаємося у хід речей.

Юлія: Для чого ж спостерігати за нами?

Адан'арвер: Ну... Коли настане Судний День і вас попросять вивернути кишені — ми будемо свідками.

Юлія: І не гидко вам від такої роботи?

Адан'арвер: Ми ж лише спостерігаємо за вашим життям — вам же від нього не гидко?

Юлія: А правда, що янголи дуже заздять нам, людям, бо ми улюблені створіння Бога?

Адан'арвер: Як думаєте — вовки сильно заздять пекінесам?

Гнат: Ух-х!

Юлія: А гординя — це хіба не гріх?

Адан'арвер: Для вас.

Юлія: Перепрошую?

Адан'арвер: Для вас — гріх.

Гнат: Це його улюблена тема: те, що дозволено Юпітеру, не дозволено бику. Янголи, вони такі круті, як персонажі коміксів. Тільки крім того, що пердять блискавками, ще й безгрішні — бо гріхи Бог вигадав не для них, а для нас.

Адан'арвер: Ми ніколи не пердимо!

Гнат: Та ми вже зрозуміли! У нього й волосся під пахвами не росте, бо потових залоз немає. Я навіть готовий повірити, що всередині янголів гвинтики і пружинки, якби не деякі обставини...

Адан'арвер: А ще у нас немає нервових клітин і усього такого... — вас же, пані Юліє, таке цікавить? У нас немає сумління, сорому. Бо якби ми переймалися через кожну...

Гнат: *(перебиваючи)* Скорботу!

Адан'арвер: Через кожну дитину, підірвану на міні, то вже давно б вийшли з ладу. А так, бачите, працюємо і не потребуємо ремонту.

Юлія: Та ви тоді точно якісь біороботи! *(повертається до Гната)* Що ж це за «обставини»?

Гнат: Ну... Вони не позбавлені чоловічої сили.

Юлія: О!.. А як у вас там *(тицькає пальцем на небо)* із жіночим товариством?

Гнат: Повільно, але упевнено ми таки підходимо до запитання про те, чи є у Бога яйця.

Юлія: Перепрошую?

Гнат: Та нічого! Ну, що Адан: є у вас там «ангелихи», чи як їх правильно називати?

Адан'арвер: Ні.

Гнат: Ви там усі із краниками?

Адан'арвер: Що?

Гнат: Ну, у вас там в усіх піпіски?

Адан'арвер: Так.

Гнат: Пані Юлія, не публікуйте цієї відповіді — феміністки потім скажуть, що це був несправжній янгол. Чи ще гірше — звинуватять вас у тому, що й не було ніякого інтерв'ю.

Юлія: А чому?

Адан'арвер: А вам хотілося, щоб було інакше?

Гнат: Думаю, більшість вважає, ніби у вас там взагалі нічого немає. Як у Барбі і Кена.

Адан'арвер: Що правда?

Юлія: Чула таке пару разів... А Бог?

Гнат: Ось!

Адан'арвер: Себто?

Гнат: Він сідає коли дзюрить чи робить це стоячи?

Адан'арвер: Знову ці богохульства...

Юлія: Так він чоловік чи жінка?

Адан'арвер: Йому не треба бути ані чоловіком, ані жінкою.

Юлія: А вам треба?

Адан'арвер: І нам не треба.

Юлія: Чому ж тоді ви чоловіки?

Гнат: Мені здається, що ви трохи розстроєні?

Юлія: Чому це?

Гнат: Ну, як ви собі це уявляєте:

Садок інжирний прямо в хмарі
Метелики над фігами снують,
З мечами янголи ідуть,
На лірах грають янголята,
Й анхелихи вечерять ждуть?

Юлія: Ну не так, звісно...

Гнат: Та ну! А як?

Адан'арвер: Ми чоловіки не тому, що хотіли ними бути, а тому, що така подоба притаманна усім первісним істотам, які виникли ще до людини!

Гнат: Отакої, і хто ж ці «істоти»?

Юлія: Ельфи?

Гнат: Юля — вам не соромно?

Адан'арвер: Треба було нам зустрітись удвох, Гнат нам тільки заважає.

Гнат: Не змінюй тему, гуманоїд!

Адан'арвер: Хіба це все і справді цікаво? Якась дріб'язкова розмова виходить. Юлія, у вас така унікальна можливість і ви її витрачаєте на бозна-що.

Юлія: Про що ж тоді мені питати?

Адан'арвер: Про глобальні речі!

Гнат: Невже й справді Кінець Світу скоро?

Адан'арвер: Бачите, Юліє, напишете у своїй газеті про те, що у нас між ніг, а про головне — про Кінець Світу, забудете, й читачі вам цього ніколи не пробачать!

Юлія: Добре — що там у нас із Кінцем Світу?

Адан'арвер: Якщо ви про той, що із усілякими...

Адан'арвер розправляє пучки пальців імітуючи чи то вибухи, чи то спалахи.

Гнат: Спецефектами!

Адан'арвер: Оцей ще не скоро. А той, що м'який... Який має м'яко...

Гнат: Оксамитовий Кінець Світу!

Адан'арвер: Оцей вже почався.

Юлія: І давно?

Адан'арвер: Не дуже. Але не напружуйтесь — ви навіть не помітите, що він триває.

Гнат: Прямо як слова стоматолога, який вколов знеболювальне і зараз буде виривати зуба!

Юлія: І як? Що тепер буде?

Гнат: На який хрін він потрібен, і що нам з того буде?

Адан'арвер: Це, так би мовити, «плановий капітальний ремонт». Жодного кровопролиття, катаклізмів, максимум — кілька мільйонів самогубств і божевільних. Але це вони самі — ми до цього не причетні.

Гнат: І на цій позитивній ноті я пропоную усім випити.

Гнат підходить до серванту і дістає звідти пляшку мартіні й дві склянки. Наливає напій, одну склянку залишає собі, другу віддає Юлії, говорить Адан'арверу:

Гнат: Тобі не наливаю — тебе все одно не вставляє, не хочу переводити задарма. А ви Юля не сидіть як засватані. Це він лише видається таким непохитним, ви йому якесь таке запитання вкрутіть! Ну, що ви на мене дивитесь? Грець із тим Кінцем Світу, кому ця нудота цікава? Спитайте його про янгольське причандалля — от є воно в них, бідолах, і вони через усе своє «не хочу» мусять бути мужчинами, і як їм із тими череслами живеться — іржавіє клинок у піхвах чи ні?

Юлія: Думаю, що Кінець Світу...

Гнат: Та облиште! У вас же ж, мабуть, серйозне видання — інтелігентні люди читають? А кінець Світу, повірте мені, це тема для бульварних газет! Ну так склалося — нічого не поробиш.

Юлія: А те, що ви пропонуєте — хіба не бульварщина?

Гнат: О, яка ви занудна! Адік, скажи їй ще щось про Кінець Світу — нехай вгамується!

Адан'арвер: Гнате, думаю тобі дійсно краще лишити нас удвох.

Гнат: Не можна про піпіску запитувати? Добре! Юліє, давайте про Армагедон. Що — вавилонської шльондри не буде? І звіра з сімома головами? Та ну! Хто ж так робить!

Адан'арвер підходить до Юлії, кладе їй руку на плече і вони зникають.

Гнат: А це вже пиздець взагалі!

Гнат наливає собі ще мартіні. Сідає у крісло. Заходить Ніна.

Ніна: А де ж твої гості?

Гнат: Полетіли, і не обіцяли повернутися!

Ніна: А я сьогодні влаштовую вечерю — хотіла їх запросити.

Гнат: Вечерю? Ніно, виявляється, ти ще здатна дивувати! Качка з яблуками? Вишукані вина? Світська бесіда? От халепа! — Адан забрав мій пречудовий піджак. Ти не могла вчора попередити?

Ніна: Вчора я ще сама не знала... А от сьогодні прокинулась і обдзвонила усіх.

Гнат: «Усіх»? Це ж кого?

Ніна: Галю. І Тараса.

Гнат: Поштарку? Навіть страшно уявити, що це опудало вдягне на себе. А хто такий «Тарас»?

Ніна: Коваль.

Гнат: Знаєш — я вже не переймаюся, що мені немає в чому вийти до вас.

Ніна: Ну, якщо хочеш — можеш залишитися у себе в кімнаті. Я тебе лише із ввічливості запрошую — мені буде набагато спокійніше, якщо свою отруту ти залиш при собі.

Гнат: Ти що! Як я можу пропустити таке феєричне дійство! Тільки скажи, а без коваля — ніяк?

Ніна: Дуже прошу — за можливості стримуй себе сьогодні.

Гнат: Та без проблем! А можна мені Миколу покликати? Не пам'ятаєш Миколу? Ну ми дружили із ним у дитинстві. Я його вчора зустрів. Такий страшний. Беззубий, обличчя як печена картопля. Точно дід старий! А він ж лише на рік старший за мене! Не одразу упізнав навіть.

Ніна: Клич Миколу... Кого хочеш клич — хоч чорта лисого!

Гнат: Ну, Ніно, нашо мені Чорт Лисий? Думаю, що мені і Галі з ковалем вистачить.

Ніна: От і домовились.

Ніна йде, Гнат лишається сам. Знов сідає у крісло і продовжує пити мартіні.

Гнат: Скорботи... Скорботи! Скорботи? Ско-рбо-ти...

Посеред кімнати з'являється Адан'арвер.

Гнат: І що — висповідав фундаментальні таємниці Всесвіту?

Адан'арвер: Ти як дитина маленька. Не можна спокійно посидіти годинку?

Гнат: Хіба година пройшла? Тебе хвилин п'ять не було...

Адан'арвер: Мене не було рівно стільки, скільки треба було для цієї розмови.

Гнат: Які ми загадкові... Ти, часом, не знайомий із Чортом Лисим?

Адан'арвер: Ні, я знайомий із кретином, якому вже сорок років скоро, а голова у нього порожня мов гарбуз! І як ти щось дітям викладати можеш?

Гнат: О Господи! Якби це мені Ніна сказала, я б ще зрозумів.

Адан'арвер: Піду прийму душ.

Гнат: Знову? У тебе ж сальних залоз не має — нашо ти постійно миєшся?

Адан'арвер йде, Гнат лишається сам.

Гнат: *(із запізненням кричить навздогін Адан'арверу)* Гарбуз не порожній — в ньому насіння повно!

Інтермедія

Аравійська пустеля. Навколо самі піски, лише на обрії видніються обриси гір. В центрі сцени дві кам'яні брили, на яких сидять Юлія і Адан'арвер.

Адан'арвер: Все?

Юлія: *(уважно передивляюсь аркуші у своєму блокноті)* Та наче... Ви мене так спантеличили цією пропозицією, що я не встигла підготувати якісь притямні запитання. В голову усіляка дурня лізе.

Адан'арвер: Ну, запитуйте тоді дурню.

Юлія: Добре. Як ви заприятелювали із Гнатом? Бо ви такий неземний, ну, у прямому і переносному сенсі... Все вас не хвилює, все вас не обходить і тут — дружба з людиною.

Адан'арвер: Я відповім, але це не для друку, добре? Справа, дійсно, не у дружбі. Ви, мабуть, і не зрозумієте глибини усіх обставин. Гнат мій далекий нащадок. Це сталося давно, рік вже не згадаю, десть у восьмому столітті нашої ери. У мене був зв'язок із однією жінкою... О, бачу як спалахнув вогник у ваших очах! Ні, тут немає ніякої романтичної історії, гідної красивого сонету. Нас штовхнув на цей зв'язок самий інтерес — чимало моїх братів до цього мали близькість із доньками Адама. Гнат сьогодні говорив про це...

Юлія: *(перебиваючи)* Як бути людиною і не виймати меч з піхов?

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ